

“ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၏ ကလေးသူငယ်များအပေါ်
အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ လေ့လာခြင်း”

စာတမ်းရှင်အမည် – အရှင်နန္ဒသာရ

Email – KanKauyechey@Gmail.com

Ph no – 09799050587

University – University of Global Peace, Mandalay.

နိဒါန်း

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် မြန်မာလူမျိုးများ၏ ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ပြီး လူမှုဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များနှင့်စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍ တစ်ရပ်အနေဖြင့် ပါဝင်နေပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် ရုပ်ဝတ္ထုများ တိုးတက်လာခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုများ ရောယှက် လာခြင်း၊ မြန်မာရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု အယူအဆများ ပြောင်းလဲ လာခြင်း၊ ဘာသာရေး စိတ်ဝင် စားမှု လျော့နည်းလာခြင်း၊ ဘာသာရေးဗဟုသုတ အသိများ နည်းပါလာခြင်းတို့ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ အချို့ အရွယ်ရောက်ပြီးသော လူငယ်လေးများသည် ရဟန်းသံဃာ တော်များနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံ တတ်မှုမရှိခြင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အခြေခံဖြစ်သော သရဏဂုံသုံးပါး၊ ငါးပါး သီလမျှကို မသိခြင်း စသည်တို့ကို ဝမ်းနည်းစရာအဖြစ် မြင်တွေ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်၍ ကလေးသူငယ်များကို သာသနာ အခြေခံသိပ္ပံနှင့် စာရိတ္တပိုင်း ဆိုင်ရာကျင့်သုံးရေးဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့ကြပါသည်။ ဤသုတေသနသည် မန္တလေးတိုင်း၊ ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း ၄၈(၅)ခု၏ ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်းများ၏ ကလေးသူငယ်များ အပေါ် အကျိုးသက် ရောက်မှုကို လေ့လာဆန်းစစ် ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်းများ၏ ကလေးများအပေါ် ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာတို့ ယဉ်ကျေးလာမှုနှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးမြှင့်ပေးမှုစသည့် တန်ဖိုးများကို သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ကလေးသူငယ်များသည် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ အနာဂတ်အရင်း အမြစ်ဖြစ်သကဲ့သို့ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ တန်ဖိုးများ၊ ယဉ်ကျေးမှု များနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းမည့် မျိုးဆက်သစ်များလည်း ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေး သူငယ်များ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဉာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ သာမက ကိုယ်ကျင့် တရား၊ လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထိ အလေးထား ဆောင်ရွက် ရန် လိုအပ်သည်။

သုတေသနပြဿနာ

မျက်မှောက် ခေတ်တွင် နည်းပညာတိုးတက်လာမှု၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်မီဒီယာအသုံးပြုမှု၊ လူမှုကွန်ရက်များ၏ လွှမ်းမိုးမှုနှင့် မိသားစုပုံစံပြောင်းလဲမှုတို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်များ၏ အပြုအမူနှင့် တန်ဖိုးထားမှုများတွင် အပြောင်းအလဲများစွာ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွင် တိုးတက်လာသော်လည်း စည်းကမ်းလိုက်နာမှု၊ သည်းခံမှု၊ ကျေးဇူးတရားသိတတ်မှု၊ ရိုသေလေးစားမှုနှင့် လူမှုတာဝန်ယူမှုတို့တွင် အားနည်းလာမှုများကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်များ၏ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထူးအလေးထားသည့် ပညာရေးကို ပြန်လည်အားပေးရန် လိုအပ်လာသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် အရွယ်ရောက်ပြီးသော သူများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အခြေခံကျင့်ဝတ်များဖြစ်သော ငါးပါးသီလ၊ သရဏဂုံစသည်မျှကို မသိကြခြင်း၊ ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့်ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်ခြင်းမရှိခြင်း၊ ဗုဒ္ဓအဆုံးမများနှင့် ဝေးကွာလာခြင်း၊ ကိုယ်အမူအရာ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှု၊ နှုတ်အမူအရာ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှု၊ စိတ်အမူအရာ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှုများ အားနည်းလာခြင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အဆုံးအမများကို လက်တွေ့ ဘဝတွင် လိုက်နာကျင့်သုံးမှု အားနည်းလာခြင်း၊ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ရခြင်းကြောင့် ရရှိသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို သေခြာတိုင်းတာထားမှု မရှိခြင်းနှင့် မိမိကိုယ် မိမိ ထိန်းသိန်းနိုင်မှု အားနည်းခြင်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကဲ့သို့ အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြန်မှုများ များပြားလာခြင်း၊ မိသားစုအတွင်း အိမ်တွင်းရေးပြဿနာများ များပြားလာခြင်း၊ စသည် တို့သည် ဤသုတေသန၏ ပြဿနာများဖြစ်ပါသည်။

သုတေသနရည်ရွယ်ချက်နှင့်ရည်မှန်းချက်များ

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများမှ သင်ကြားပေးသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်ခန်းစာများသည် ကလေးများ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာဟု ဆိုအပ်သော စာရိတ္တ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မည်ကဲ့သို့ မြှင့်တင်ပေးနိုင်ကြောင်းကို လေ့လာဆန်းစစ်ရန် ရည်ရွယ်၍

(၁) ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ ကလေးများ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမူအရာတို့ လိမ္မာယဉ်ကျေးလာမှု ရှိ၊ မရှိ လေ့လာဆန်းစစ်ရန်၊

(၂) ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမများကို ကလေးတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝတွင် မည်ကဲ့သို့ လိုက်နာကျင့်သုံးသည်ကို လေ့လာဆန်းစစ်ရန်။

(၃) ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ခြင်းကြောင့်ရရှိနိုင်သော အကျိုးတရားတို့ကို လေ့လာ ဆန်းစစ်ရန် စသည်တို့သည်သုတေသနရည်မှန်းချက်များဖြစ်သည်။

သုတေသနမေးခွန်းများ

(၁) ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ ကလေးများ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမှုအရာတို့ မည်ကဲ့သို့ပြောင်းလဲလာသနည်း။

(၂) ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ ကလေးတို့သည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်ခန်းစာများ ကို ကလေးတို့၏ နေ့စဉ်ဘဝတွင် မည်ကဲ့သို့ လိုက်နာကျင့်သုံးကြသနည်း။

(၃) ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ခြင်းကြောင့်ရရှိနိုင်သော အကျိုးတရားတို့သည် မည်သည့် အရာများဖြစ်သနည်း။ အထက်ပါ သုတေသန ရည်ရွယ်ချက်၊ သုတေသန ရည်မှန်းချက်၊ သုတေသနပြဿနာ၊ သုတေသန မေးခွန်းများကို အခြေခံ၍ ဤသုတေသနစာတမ်းကို ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများကို လေ့လာဆန်းစစ်၍ ဗုဒ္ဓစာပေများနှင့်ချိတ်ဆက်ရေးသားထား ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူသား၏ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အခြေခံထားသော ဘာသာရေးဖြစ်ပြီး သီလ၊ သမာဓိ နှင့် ပညာတို့ကို လူ့ဘဝတိုးတက်ရေး၏ အဓိကအခြေခံအုတ်မြစ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ သွန်သင်ချက် များတွင် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ၊ ကျေးဇူးတရားသိတတ်မှု၊ မိဘဆရာများကို ရိုသေလေးစားမှု၊ မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို အခြေခံကျင့်ဝတ်များအဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။ ဤတန်ဖိုးများသည် ကလေးသူငယ်များ၏ ကိုယ်ရည်ကိုယ်သွေးနှင့် လူမှုဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍ မှ ပါဝင်သည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် ကလေးသူငယ်များ၏ စာရိတ္တ

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးနှင့် ဘာသာရေး အသိတရားများ တိုးပွားစေရေးကို ဦးစားပေး သင်ကြား ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်ခံသမိုင်း

မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများသည် ပျူခေတ်မှစ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သွန်သင်ဆုံးမမှု များကို လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများသည် မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆုံးမများကို ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများမှ လေ့လာသင်ယူခဲ့ ကြပါသည်။ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆုံးမများသည် လောကမှလွန်မြောက်မှု နိဗ္ဗာန်အတွက် သီးသန့် မဟုတ်ဘဲ မင်္ဂလသုတ်၊ အန္ဓသုတ်၊ သင်္ခါလသုတ်၊ အပရိဟာနိယသုတ်၊ ကေသမုတ္တိသုတ်တို့ကဲ့သို့ လောကီပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဖြစ်သော နေထိုင်မှု၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ယုံကြည်လက်ခံမှုများအတွက်လည်း ဟောကြားသွန်သင်ထားပါသည်။ ထိုဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမဖြစ်သော လိုက်နာသင့်သည့် စာရိတ္တသီလများ၊ ရှောင်ကြဉ်သင့်သည် ဝါရိတ္တသီလများကို ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများမှ နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားတို့ကို သင်ကြားပေးခဲ့ ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့လူကြီးမိဘ အဘိုးအဘွားတို့သည် ပရိတ်ကြီး၊ လောကနီတိ၊ သင်္ခါလောဝါဒ ဆုံးမစာ စသည်တို့ကို အာဂုံရကြပါသည်။ ဝတ်စားဝတ်ဆင်မှု၊ သွားလာမှု၊ စားသောက်ခြင်း၊ ပြောဆိုဆက်ဆံခြင်းစသည်တို့တွင် အလွန်ယဉ်ကျေး လိမ္မာခဲ့ ကြပြီး ကိုယ်ကျင့်တရားများသည် လည်း စံပြလောက်အောင်ကောင်းမွန်ခဲ့ကြပါသည်။ “ဆရာကြီးဦးဂိုအင်ကာ၏ အဘိုးဖြစ်သူ (အိန္ဒိယား နိုင်ငံသား ဟိန္ဒူဘာသာဝင်) ဘဆေဆ် လာလ်ဂျီးသည် မြန်မာနိုင်ငံသည် သူခိုးမရှိသော နိုင်ငံ ဟုပင် မှတ်ချက်ပေးခံခဲ့ရဖူးပါသည်။” သို့သော် (၁၈၈၅)ခုနှစ်၊ ကုန်းဘောင်ခေတ် နှောင်းပိုင်း သီပေါမင်း ပါတော်မူသည် အချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံသည် အင်္ဂလိပ်တို့ လက်အောက်သို့ကျ ရောက်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်မှစတင်၍ ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးကျောင်းများ ပျောက်ကွယ်လာခဲ့ ပြီး လောကဓာတ်ကျောင်းခေါ် အတန်းကျောင်းပညာရေးများ ထွန်းကား လာခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ပထမကမ္ဘာစစ်၊ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်အတွင်း အင်္ဂလိပ်လူမျိုး၊ ဂျပန်လူမျိုး၊ အိန္ဒိယားလူမျိုး စသော အခြားနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြပြီး လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုမလေ့ထုံးတမ်း

များသည်လည်း ရောယှက်လာခဲ့ကြပါသည်။ လောက ဓာတ်ကျောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ စစ်ပွဲများ၏ဒဏ်ကိုခံကြရခြင်းတို့ကြောင့် နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားများသည် ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးမများနှင့် ဝေကွာခဲ့ကြပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ကိုယ်ကျင့်တရားများသည်လည်း ပျက်စီး လာခဲ့ ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် (ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ) အသင်းကြီးသည် ပြည်သူပြည်သားများ စာရိတ္တမြင့်မား စေရန် လူဥပဒေခေါ် မင်္ဂလာ တရားများကို သင်ကြားပေးနိုင်ရန်ကြိုးစားခဲ့ကြပြီး (၁၃၁၁)ခုနှစ် တွင် မင်္ဂလာတရား တော်များ စာမေးပွဲအဖြစ် ပထမဆုံးအကြိမ် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ခု၏ ဖွင့်ဖြိုးတိုးတက်ရေးတွင် စာရိတ္တကောင်းမွန်တိုးတက်ရေးသည် အခရာအကျဆုံး ဖြစ်ပြီး ထိုစာရိတ္တကောင်းမွန်စေရန် ကလေးဘဝမှ စတင်၍ သင်ကြားပေးခြင်း၊ လေ့ကျင့် ပေးခြင်းသည် အကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲများ၊ နိုင်ငံကို ဦးဆောင် မည့်သူများသည် စာရိတ္တ မကောင်းလျှင် ထိုနိုင်ငံကို ဖျက်စီးပစ်နိုင်ပါသည်။ ခေါင်းဆောင်ကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ရန် ကလေးဘဝမှစတင်၍ ကိုယ်ကျင့်တရားများကို လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးရပါသည်။ ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင်လည်း ကလေး ကလေး အထင်မသေးနှင့်၊ ကလေးကောင်းမှ လူကြီးကောင်းမည်၊ လူကြီးကောင်းမှ အားလုံးကောင်းမည်ဟု ရေးသားဆုံးမ ကြပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေးမှ အစိုးရသင် ပညာရေးသို့ကူးပြောင်း လာသောအခါ ထိုကဲ့သို့ (ဝိုင်၊ အမ်၊ ဘီ၊ အေ) အသင်းကြီး၏ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဆုံးအမများ မပျောက် ကွယ်စေရန်နှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်စေရန် စာမေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းသည် ကောင်းမွန်သော မှန်ကန်သော လုပ်ရပ်များဖြစ်ပါသည်။

လွပ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ပညာရေးညွှန်းတမ်းများတွင် ဗလငါးတန်နှင့် လူမှုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာအဆုံးအမများကို အစိုးရသင် ပညာရေးကျောင်းများတွင် ထည့်သွင်း သင်ကြားပေးခဲ့ကြသော်လည်း ပညာရေးစနစ် အပြောင်းအလဲများတွင် ဗုဒ္ဓစာပေ များကို ဖြုတ်ချလာခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အစိုးရ အတန်းကျောင်းစာ ပြဌာန်းစာများတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအဆုံးအမများ အနည်းငယ်သာ ပါဝင်တော့သည်။ ရုပ်ဝတ္ထုများ မည်သို့ပင် ပြီးပြည့်စုံ နေစေကာမူ အကျင့်စာရိတ္တမကောင်းလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာရှုထောင့်အရ လူတစ်ယောက်ဟု ခေါ်ဆို ဖို့ရန် ခဲရင်းပါသည်။ သီလက္ခန္ဓာဝဂ္ဂ၊ သောဏဒန္တသုတ်တွင် လူတစ်ယောက်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ဖို့ရန် ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်မှု၊ ကြောင်းကျိုးဆင်ခြင်နိုင်မှုဟူသော အချက်နှစ်ချက်ဖြင့်

တိုင်းတာရမည်ဖြစ်ကြောင်း သွန်သင်ဆုံးမခဲ့ပါသည်။ လူဟူသောစကားလုံးကို ပါဠိဘာသာဖြင့် မနုဿဟု ခေါ်ဆိုပြီး အကြောင်းအကျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာအကျိုး နှစ်ဖြာကို ခွဲခြားသိတတ်သူဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် အကျင့်စာရိတ္တ မကောင်းသော ကလေးများမှ အကျင့်စာရိတ္တ မကောင်း သောလူကြီးများဖြစ်လာပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း အန္တရာယ် ပေးသော သူများ ဖြစ်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်အမူအရာ ယဉ်ကျေး ခြင်း၊ နှုတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေးခြင်းနှင့် စိတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေးခြင်းသည် လူအသိုင်းအဝိုင်း ကြားတွင် မသိမဖြစ် မကျင့်မဖြစ်သော အမူအရာများဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်စိတ် အမူအရာတို့ လိမ္မာ ယဉ်ကျေးမှုမရှိဘဲ အသက် တစ်ရာရှည်ရခြင်းထက် တစ်ရက် ကလေးမျှ ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ လိမ္မာယဉ်ကျေး၍ အသက်ရှင် ရခြင်းသည် ကောင်းမြတ်ကြောင်း ဓမ္မပဒတွင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဘာသာရေးအထိန်း အကွပ်မရှိသော ကလေးသူငယ်များသည် မကောင်းမှုများ ပြုလုပ်ခွင့်ရ လျှင် လက်မတွန့်ဘဲ ပြုလုပ်တတ်ကြပါသည်။ ထိုကလေးများသည် ဘာသာရေး အဆုံးမများနှင့် ဝေးကွာ သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာရှုထောင့်အရ မကောင်းမှုဟူသည် မျက်ကွယ် မရှိပါ။ ပြစ်မှု တစ်ခုကို လွန်ကျူးမိသည်နှင့် မိမိကိုယ်တိုင် သိပါသည်။ ထို့နောက် အခြားသူ များသိပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာရှုထောင့်အရ မိမိကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားသူသည် မကောင်းမှုများ ပြုလုပ်ရမည်ကို ရှက်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို တန်ဖိုးထား သောသူသည် မကောင်းသည့် လုပ်ရပ်များ ပြုလုပ် ရမည်ကိုကြောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများတွင် အတ္တသမ္မာပဏိဓိစ - မိမိ ကိုယ်၊နှုတ်၊ စိတ်တို့ကို ကောင်းစွာ ထိန်းသိမ်းထားခြင်း၊ အာရတီ ပါပါ - မကောင်း သောလုပ်ရပ်များကို မပြုလုပ်မိရန် ရှောင်ကြဉ် ခြင်း၊ ဝိရတီပါပါ - မကောင်းသော လုပ်ရပ်များ လုပ်ခွင့်ကြိုလာလျှင် မလုပ်မိစေရန် မိမိကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်များကို အထူးထိန်း သိမ်းထားခြင်း စသည်တို့ကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများ တွင်လည်း သင်ကြားပေးသူများ ကိုယ်တိုင်မှ လိမ္မာ ယဉ်ကျေးနေ ပါမှ ကလေးများကိုလည်း ယဉ်ကျေး လိမ္မာလာစေရန် သင်ကြားပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် မိမိကိုယ်တိုင် သည်လည်း လိမ္မာယဉ်ကျေးစေတော်မူ သကဲ့သို့ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မများကိုလည်း ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာတို့ ယဉ်ကျေးလိမ္မာလာစေရန် တရားဟော

တော်မူပါသည်။ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမများကို နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားအားလုံး လိုက်နာကျင့်သုံးကြလျှင် အေးချမ်းသာယာသော နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲကောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အပြုသဘော ဆောင်သော လူမှုကျင့်ဝတ်၊ ဥပဒေများသည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမများနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကျင့်ဝတ်၊ ဥပဒေဟူ၍ မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးသော ကလေးသူငယ်များ ပေါ်ပေါက် လာစေရန် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၊ နိုင်ငံတော် သံဃာမဟာနာယက အဖွဲ့ မှ ညွှန်လွှာအမှတ်(၄၅) နှင့်အညီ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းစာမေးပွဲများကို တစ်နိုင် င်လုံး၌ မြို့နယ် သံဃာနာယက အဖွဲ့များမှ တာဝန်ယူကျင်းပသွားရန် ညွှန်ကြားခဲ့ပါသည်။ ပြဌာန်း ချက်များနှင့်အညီ (၁၉၈၄)ခုနှစ်၊ မေလတွင် တိုင်း၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက် အသီးသီးတို့၌ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း စာမေးပွဲများကို စတင်ကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုနောက်နှစ်များတွင်လည်း နှစ်စဉ်ကျင်းပခဲ့ ကြပါသည်။ (၁၃၈၆)ခုနှစ် (၂၀၂၄ခုနှစ်) မြန်မာနိုင်ငံ လုံးဆိုင်ရာ (၃၈) ကြိမ် မြောက်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်း စာမေးပွဲတွင် ပုသိမ်ကြီး မြို့နယ်မှ ဝင်ရောက် ဖြေဆိုသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများမှာ ရွှေဘုံသာ (ဘ-က) ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း၊ ဓမ္မဥယျာဉ် (ဘ၊ က) ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်း၊ ဓမ္မရတနာ (ဘ-က) ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်း၊ သရက်တော ဘုန်းတော်ကြီး ကျောင်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း၊ ရတနာဥယျာဉ် ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း၊ ဆင်ရွာတော ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း စသည်ဖြင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းပေါင်း (၆)ခုရှိပြီး ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူပေါင်း (၅၉၄)ဦး ရှိပါသည်။ ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ် သံဃာနာယက ဥက္ကဋ္ဌပြောကြား ချက်အရ နိုင်ငံတော်မှ ပေးအပ်သော အောင်လက်မှတ် ရယူလိုသော ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်း များသည် စာရင်း ပေးသွင်းကြပြီး၊ အခြားသော အသင်းများသည် စာရင်းပေးသွင်း ကြခြင်း မရှိပါ။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများ ထွန်းကားသောကြောင့် အစိုးရမှ ဖွင့်လှစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများအပြင် သီးခြား ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေး လိမ္မာ သင်တန်းများစွာကိုလည်း ဖွင့်လှစ်ကာ ကလေးသူငယ်များကို အလိမ္မာစာပေများ သင်ကြား ပေးခဲ့ကြပါသည်။ ထိုထဲတွင် ထင်ရှားသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများမှာ သစ္စာဝေဒဂူ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း၊ ဟိတဓရ ဆရာတော်ဦးစီးဖွင့်လှစ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း၊ ဓမ္မရံသီမိုးကုတ်ရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးသုနန္ဒ ဦးစီးဖွင့်လှစ် သင်ကြားသော ဗုဒ္ဓဘာသာ

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း၊ ဟိုပုံးမြို့၊ နောင်တောင်းပရဟိတ တပ်ဦးဘုန်းတော်ကြီးသင် ပညာရေး ကျောင်း၏ ဦးစီးဆရာ တော် ဘဒ္ဒန္တရာဇိန္ဒာဦး စီးဖွင့်လှစ်အပ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း၊ ကံတတ်ကုန်း မစိုးရိမ် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတို့ ဖြစ်သည်။ ထိုထင်ရှားသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများအပြင် ကျေးလက်ဒေသ ရွာများတွင် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်များ ဦးဆောင်၍ သင်ကြားပေးနေသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း များစွာလည်း ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ ဖွင့်လှစ်သော ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၊ အခြား ထင်ရှားသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများ၊ မထင်ရှားသော ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများ စသည်ဖြင့် သင်တန်းများ မတူညီ ကြသကဲ့သို့ ပြဌာန်းသည့် စာအုပ်များသည် လည်း မတူညီကြပါ။ သို့သော် စာအုပ်အတွင်း ပါဝင်သော စာများသည် များသောအားဖြင့် တူညီကြပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၏ အခြေခံ စာများဖြစ်သော ဩကာသ ကန်တော့ ချိုးရှင်းတမ်း၊ ငါးပါးသီလ ပါဠိ - မြန်မာနှင့် ကဗျာများ၊ သုစရိုက်တရား (၁၀)ပါး၊ ဒုစရိုက် တရား(၁၀)ပါး၊ ပုညကြိယ ဝတ္ထု(၁၀)ပါး၊ သူတော်ကောင်း တရား(၁၀)ပါး၊ သူတော် ကောင်း ဥစ္စာ(၇)ပါး၊ မင်္ဂသုတ်ပါဠိ - မြန်မာနှင့် (၃၈)ဖြာ မင်္ဂလာကဗျာ များ၊ သိင်္ဂီလော ဝါဒသုတ်လာ လိုက်နာကျင့်သုံးရေး ကဗျာများမှာ တူညီကြပါသည်။ ထင်ရှားသော သင်တန်း များနှင့် နိုင်ငံတော်မှ ထုတ်ဝေသော ပြဌာန်းစာများတွင် အဆင့်မြင့်လွန်းသော အဘိဓမ္မာ ပိုင်းဆိုင်ရာ စာပေများလည်း ပါဝင်ပြီး သာဓကထုတ်ပြသော ဇာတ်တော်များ၊ ဓမ္မပဒဝတ္ထု များမှာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်း တစ်ခုနှင့်တစ်ခု မတူညီကြသည် ကို တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် ကလေးသူငယ်များအား ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့်တရားများကို သင်ကြားပေးသည့် အရေးပါသော ပညာရေးအစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သင်တန်းများတွင် ငါးပါးသီလ၊ မင်္ဂလာ (၃၈) ပါး၊ ဆယ်ပါးသုစရိုက်၊ သိင်္ဂီလောဝါဒသုတ်၊ ဓမ္မပဒနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အခြေခံအယူ အဆများကို သင်ကြားပေးရုံသာမက နေ့စဉ်ဘဝတွင် လက်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်စေရန် လေ့ကျင့် ပေးလျက်ရှိသည်။ ငါးပါးသီလသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတို့၏ အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်ပြီး ကလေးများ၏ စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တွင် မဖြစ်မနေ ကျင့်သုံး ရသော ကျင့်ဝတ်များလည်း ဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို မသတ်ဖြတ်ခြင်းဖြင့် သတ္တဝါ အားလုံးတို့အပေါ် မေတ္တာ

ထားခြင်း၊ သနားညှာတာခြင်း ကရုဏာကို မွေးမြူလေ့ကျင့်ပြီး ဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါး ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းဥစ္စာကို မခိုးယူခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်၏လုံခြုံရေးကို ထိန်းသိမ်းပြီးဖြစ်ပြီး သူတစ်ပါးဥစ္စာကို မတရားလိုချင်မှု - အဘိဈာကို မဖြစ် စေရန် လေ့ကျင့်ပေးကာ မုဒိတာတရားကို လေ့ကျင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါး၏သားမယားကို ပြစ်မှားမှု မရှိစေခြင်းဖြင့် မိမိစိတ်၏ဖြူစင်မှု၊ မိမိနေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် သားမယား အတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ရခြင်း အဖြစ်မှ ကင်းဝေးစေပြီး ချမ်းချမ်းသာသာ နေနိုင်စေပါသည်။ အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြန်မှုများ ဘေးမှလည်း တားဆီးပြီး ဖြစ်သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနိုင်ကျင့် မှုများ များစွာပေါ်ထွန်းနေသည်မှာ တတိယမြောက် ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် မစောင့်ထိန်းကြ သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိမ်ညာ၍ ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့် သစ္စာတရား ထွန်းကားသော ရပ်ဝန်းကို အားပေး ထောက်ခံပြီးဖြစ်သည်။ အရက်သေစာ သောက်စားခြင်းကို ရှောင်ကြဉ် ခြင်းဖြင့် မလိုလား အပ်သော ပြဿနာများ မဖြစ်စေရန် တားဆီးပြီးဖြစ်ပြီး မိမိနေထိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်ကိုလည်း ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ရှိစေရန် ကူညီပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလကို အလေးဂရုပြု၍ လိုက်နာသင့်သောကြောင့် “ဂရုဓမ္မ - အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော တရား” ဟုလည်း ခေါ်ကြပါသည်။ ထိုငါးပါးသီလကို ငယ်စဉ် ကလေးဘဝမှစ၍ စောင့်ထိန်းတတ်ရန် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများမှ သင်ကြားပေးပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတစ်ခုတွင် သင်ကြားနေသော ဆရာတော်တစ်ပါး၏ ပြောကြား ချက်အရ ထိုဆရာတော်၏ရှာသို့ အခြားရှာ များမှ ကျောင်းသူကျောင်းသား အများစု လာရောက် တက်ရောက်ကြပြီး ရန်ဖြစ်ခြင်း၊ စကားများ ခြင်း စသည်တို့လည်း မရှိကြဟုဆိုပါသည်။ ထိုရှာပတ်ဝန်းကျင်တွင် ရန်ပွဲများဖြစ်သည်ဟု ကြားရလျှင် “ရန်ဖြစ်သော လူငယ်လေးများသည် ထိုဆရာတော်၏ ကျောင်းသို့ မတက်ရောက် ဖူးသော ကလေးများဖြစ်မှာပါ”ဟု အခြားရှာနီး ခြင်းများမှ မှတ်ချက်ပေးခြင်းကို ခံရသည်ဟု သိရပါ သည်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် “အမြစ်၏ အနံ့၊ အနှစ်၏အနံ့၊ အပွင့်၏အနံ့တို့သည် လေစုန် သို့သာ ကြိုင်လှိုင်စေ၍ လေညာသို့ ပန်းရ နံ့များ မကြိုင်လှိုင်စေကြောင်းနှင့် သူတော် ကောင်းတို့၏ သီလရနံ့သည် အရပ်လေး မျက်နှာ၊ လူပြည်၊ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည် တိုင်အောင် ကြိုင်လှိုင်၍ ရနံ့သင်း စေကြောင်း” ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ကောင်းသတင်းများ ပြန့်နှံ့ရခြင်းသည် ယဉ်ကျေး လိမ္မာ သင်တန်းမှ

သင်ကြားပေးသော စာရိတ္တသတ္တိများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ကလေး သူငယ်များ သည် အသိပညာ ဗဟုသုတမကြွယ်သေးသူများ ဖြစ်ပြီး မိမိတို့နေထိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်၊ သင်ကြား ပေးသော စာပေများအပေါ် မူတည်၍ အကျင့်စရိုက်များလည်း အလွယ်တကူ ကူးစက် တတ်ပါ သည်။ ကလေးတို့ သဘာဝသည် အဖြူရောင် အထည်များနှင့်တူပြီး မည်သည့် အရောင်မဆို ဆိုးလျှင် အလွယ်တကူ စွန်းထင်စေနိုင်ပါသည်။ ပြုပြင်သင်ကြား၍ အကောင်း ဆုံး သော အရွယ်လည်းဖြစ်သည်။ သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ မူရင်းစိတ်သည် အလွန်စင်ကြယ် ဖြူစင် ကြပြီး နေ့သည်အဖြစ် ရောက်လာသော အာဂန္တုကစိတ်များကြောင့် မည်းညစ်ရကြောင်းကို လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများအရွယ်သည် စာရိတ္တကောင်းမွန်စေရန် သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးရန်အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ယခင်သုတေသနများအရ ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေပြု ကိုယ်ကျင့်တရားပညာရေးသည် ကလေးသူငယ်များ၏ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးရေး၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတည်ငြိမ်မှု၊ လူမှုဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုစိတ်ဓာတ်တို့ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိထားသည်။ အထူး သဖြင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော Huu Trieu Em Nguyen (၂၀၂၀)၏ *The perspective of human morality in Buddhist thoughts and its impacections for the current Vietnamese education* ကျမ်းတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာပညာရေးကို ကျောင်းပညာရေးနှင့် ပေါင်းစပ်သင်ကြားခြင်းအားဖြင့် ကျောင်းသားများ၏ အကျင့် စာရိတ္တ၊ စည်းကမ်းလိုက်နာမှုနှင့် လူမှုရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းတို့ တိုးတက်လာကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

စာပေသုံးသပ်ချက်

သစ္စာလေးပါးတရားကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ပြီး မှန်ကန်စွာ သိမြင် တတ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်များကို ယုံကြည်၍ လိုက်နာကျင့်ကြံကြသော သူများကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဟုခေါ်ပါသည်။ ကိုယ်နှုတ် စိတ်တို့ကို အကြမ်းစား ကိလေသာများ၊ အနုစားကိလေသာများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ယဉ်ကျေး လိမ္မာအောင် ဆုံးမထားခြင်း၊ လိုက်နာပြုကျင့်သင့်သည် သုစရိုက်တရားများကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်း၊ ရှောင်ကြဉ်သင့်သည် ဒုစရိုက်တရားတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့် ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကို ဆုံးမထားခြင်း သည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာခြင်းဟု ခေါ်ပါသည်။ ထိုသုံးမျိုး ပေါင်းစပ်၍ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံး

အမများ(သို့) တရားတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံး လာစေရန် ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးသော သင်တန်းကို ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းဟု ခေါ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများကို ကလေးများ ကျောင်းပိတ်ချိန် နွေရာသီတွင် ဖွင့်လှစ်ကြပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းသို့ တက်ရောက်ကာစတွင် ကလေးများသည် ဗုဒ္ဓ ဘာသာ၏ အခြေခံဖြစ်သော သြကာသကန်တော့ချိုး၊ ကဗျာစသည်တို့ကို ရှေးဦးစွာ နှုတ်တက်ရအောင် သင်ကြားပေးပါသည်။ ထို့နောက်မှ သြကာသ ဆိုသည်မှာ ပါဠိစကားလုံးဖြစ် ပြီး ခွင့်တောင်းခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရကြောင်း စသည်တို့ကို ရှင်းပြပါသည်။ သြကာသ ကန်တော့ချိုး ၏ ဆုတောင်းခန်းတွင် ပါဝင်သော အပါယ်လေးပါး၊ ကပ်သုံးပါး၊ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၊ ရန်သူမျိုးငါးပါး စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ဇာတ်တော်သာဓကများ ထုတ်ပြ၍ သင်ကြားပေးပါသည်။ အပါယ် လေးပါးစသော အရပ်တို့သည် သူ့အသက်သတ်ခြင်းစသော မကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခြင်း ကြောင့် ကျရောက်ရသော မကောင်းသောဘုံ၊ မကောင်းသော အရပ်ဒေသ၊ မကောင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းအရာများကို သင်ကြား ပေးသောကြောင့် ကလေး များသည် မကောင်းသော အပြုအမူများကို ရှောင်ကြဉ်လာ၍ ကောင်းသောလုပ်ရပ်များ ကို ပြုလုပ်လာကြကာ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူ အရာတို့ လိမ္မာ ယဉ်ကျေးလာမှုတို့ကို မြှင့်တင်ပေးပါ သည်။

အဗ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ်တွင် ဘုရားရှင်သည် “ရာဟုလာ ကြေမုံ(မှန်)သည် ဘယ်အတွက်နည်းဟု မေးတော်မူသောအခါ ကြေးမုံသည် ကြည့်ရန်အတွက်ဖြစ်၏။” ဟု လျှောက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ ရာဟုလာ သင်သည် ဤအတူပင် (၁)ကာယကံအမူ၊ (၂) ဝစီကံ အမူ၊ (၃) စိတ်အမူတို့ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ ပြုရမည်။ သင်သည် အကြင်အမူကို ပြုလိုသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုအမူသည် မိမိဆင်းရဲစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးကို ဆင်းရဲစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံကို ဆင်းရဲခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း ဖြစ်စေ၏ လော့ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ ကာယကံအမူ၊ ဝစီကံအမူ၊ မနောကံအမူတို့သည် မိမိဆင်းရဲ စေခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ သူတစ်ပါးကိုဆင်းရဲ စေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံကို ဆင်းရဲခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း ဖြစ်စေလျှင် ထိုကဲ့သို့သော ကာယကံအမူ၊

ဝစီကံအမှု၊ စိတ်အမှုတို့ကို ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ပါးစုံကို လည်းကောင်း ချမ်းသာကိုဖြစ်စေသည့် ချမ်းသာကိုပွားစေသည် ကာယကံ အမှု၊ ဝစီကံအမှု၊ စိတ်အမှုတို့ကိုမူကား နေ၊ ညမပြတ် ပြုလုပ်ရမည်ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤသုတေသန စာတမ်း၌ ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်း တက်ရောက်သူ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ခြင်းကြောင့် ရရှိနိုင်သော (၁) ကာယ ကံယဉ်ကျေးမှု၊ (၂) ဝစီကံယဉ်ကျေးမှု၊ (၃) စိတ်ယဉ်ကျေးမှုများကို ဆန်းစစ်ထားသော သုတေ သန စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။

ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ သုညတသုတ်၊ ဒန္တဘူမိသုတ်တွင် ဘုရင်သည် ဆင်ဆရာကို ခေါ်၍ တောရိုင်းဆင်သည် လူတို့အနားသို့ရောက်လာပြီ၊ တော၌ဖြစ်သော အလေ့အကျင့်များ၊ ညှင်ဆဲခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်းများကို ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမ၍ လူတို့နှစ်သက်သော အမူအရာများ ဖြစ်သော ယဉ်ကျေးစေသည်အမူအရာ များကို သွန်သင်ဆုံးမပါဟု မိန့်ကြားလေ၏။ ဆင်ဆရာ သည် တောရိုင်း ဆင်ကိုဖမ်း၍ တော၌ဖြစ်သောအလေ့အကျင့်များ၊ ညှင်ဆဲလိုခြင်း၊ နှိပ်စက်လို ခြင်း စသည်တို့မဖြစ်အောင် အပြစ်ကင်းသောစကား၊ နားချမ်းသာသောစကား၊ နှစ်လိုဖွယ် သောစကား၊ လူအများနှစ်ခြိုက်သောစကားတို့ကို ပြောဆို၍ သွန်သင်ဆုံးမ၏။ အစားအစာကို လှမ်းပေး၏။ ပေးစဉ်လည်း ဆင်မင်းဤအစာကို ယူလော့၊ ဤအစာကို စားလော့ဟု ချိုသာစွာ ပြော၏။ ဆင်ရိုင်းလည်းဆင်ဆရာ၏စကားကို နားထောင်၏။ ထိုနောက် ဆင်ဆရာသည် တစ်ဆင့် တက်၍ ဆင်မင်း ရှေ့သို့တက်လော့၊ နောက်သို့ဆုတ်လော့ဟု သင်ပေး၏။ ဆင်သည် စကား အားလုံးကို လိုက်နာ၏။ ဆက်၍ ဆင်မင်း ထိုင်လော့၊ ထလော့ဟု သင်ကြားပေး၏။ ထိုသို့ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့်တက်၍ ဆင်လိမ္မာတို့ တတ်သင့်သော အတတ် အားလုံးကို သင်ပေး၏။ ဆင်သည် လိမ္မာယဉ်ကျေးလာ၍ မင်း၏အင်္ဂါအဖြစ်သို့ရောက်၏။ ထိုအတူပင်လူတို့သည် သီလရှိ၏၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလရှိ၏၊ အာစာရ၊ ဂေါစရနှင့် ပြည့်စုံ၏ အဏုမြူ အတိုင်းအရှည် ရှိသော အပြစ်လေးကိုအပြစ်ကြီးဟုရှု၍ ရှောင်ကြဉ်၏။ စက္ခု စသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးကို စောင့်ထိန်း၍ အာသဝေါတရားများကုန်ခမ်း၏။ အာသဝေါတရားတို့ ကုန်ခမ်းခြင်းသည် အဆုံး စွန်သော ကိုယ်အမူအရာ၊ နတ်အမူအရာ၊ စိတ်အမူအရာတို့၏ ယဉ်ကျေးသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ကလေးသူငယ်များအနေဖြင့် ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊

စိတ်အမူရာတို့ ယဉ်ကျေးလာ၍ ငါးပါးသီလလောက်မျှ လုံခြုံလာလျှင် လူပတ်ဝန်းကျင်တွင် လူကောင်းဟု ခေါ်ဆို၍ ရနိုင် ပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွင် လူဟူသော အသုံးအနှုန်းကို မနုဿ ဟုခေါ်ဆိုပြီး ထိုသို့ လူဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ရန်၊ အကျင့်သီလကောင်းမွန်မှု၊ ကြောင်းကျိုး ချိန်ဆ ဆင်ခြင်နိုင်မှု ဟူသော စံနှစ်ခုနှင့် တိုင်းတာရမည် ဖြစ်ကြောင်း သောဏဒန္တသုတ်တွင် မိန့်ကြား တော် မူခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလအပြင် မင်္ဂလသုတ်တန်တွင် လာရှိသော (၃၈)ဖြာ မင်္ဂလာတရားများကိုပါ သင်ယူ၍ လိုက်နာကြမည် ဆိုလျှင် လူတော်လူကောင်းများ၊ လူအသိုင်းဝိုင်းများကြားတွင် အဆင့်တန်း ရှိသောသူများ ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ လူပတ်ဝန်း ကျင်တွင် ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတို့ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသော သူများ သည် လူအများ၏ ချစ်ခင်မှု၊ ယုံကြည်မှု၊ လေးစားမှု တို့ကိုရရှိ ကြပါသည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား သည် လူဘဝ၏အနှစ်သာရ ပဓာနဖြစ်ပြီး လူသတ္တဝါ မှန်သမျှသည် မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုကိုပြုသင့်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့စွဲမြဲ ယုံကြည်ကြပေရာ ထိုယုံကြည် မှုသည် လူ၏ဝိသေသဂုဏ်ဖြစ်သည်ဟု ဆရာကြီး ဦးအေးမောင် (၁၉၉၈)မှ ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်ကျင့် တရားကောင်း မွန်စေရန် ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများ၌ မင်္ဂလသုတ် တွင် ပါဝင်သော (၃၈) ဖြာ မင်္ဂလာတရား များကို သင်ကြားကြ ရပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် လူတို့၏ မူရင်းစိတ်သည် အလွန်ဖြူစင်ကြပါသည်။ ဧည့်သည် အဖြစ်ရောက်လာသော အာဂန္တုကစိတ်များကြောင့် လူတို့၏စိတ်များသည် မဲညစ်သွား ကြောင်းကိုလည်း ကြည်လင်သောရေထဲသို့ နောက်ကြူနေသောရေများရောက်လာသောအခါ ယခင်ကဲ့သို့ မကြည်လင်ခြင်း ဖြစ်ရသည်ဟု ဥပမာဆောင်၍ ရှင်းပြထားပါသည်။ ထိုအတူပင် ကိုယ်ကျင့်တရားပြုပြင်ရေးတွင် ကလေးများအရွယ်သည် သွန်သင်ဆုံးမ လမ်းညွှန် လေ့ကျင့်ပေး ၍ အကောင်းဆုံးသော အရွယ်ဖြစ်ပါသည်။ ဧကပဏ္ဏက ဇာတ်တွင်လည်း - ဒုဋ္ဌကုမာရ မည်သော မင်းသားသည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော မင်းသား တစ်ပါး ဖြစ်ပြီး မည်သူမှ ဆုံးမမရ၍ အားလုံးလက်လျှော့ ထားကြပါသည်။ တစ်ခုသောနေ၌ ခမည်တော် မင်းကြီးသည် ထိုသားတော် ကိုခေါ်၍ မိမိတို့ ကိုယ်ကွယ်သော ဆရာရသေ့ထံ သွားရောက် ဖူးမျှော်ကာ အကျိုးအကြောင်း လျှောက်ထား၍ သားတော်ကို ဆရာရသေ့ထံအပ်နှံ ထားခဲ့ပါသည်။ တစ်နေ့ သောအခါ ဆရာ ရသေ့သည် ကြမ်းကြုတ်ရက်စက် ဆုံးမရခက်သော

ထိုမင်းသားကို ခေါ်၍ မင်းဥယျာဉ်တွင်းသို့ လမ်းလျှောက် စဉ် တမာပင်ငယ်တစ်ခုကို တွေ့လေ၏။ ထို့ကြောင့်တမာရွက် တစ်ရွက်ခူး၍ မင်းသား ငယ်လေးကို ဝါးခိုင်းလေ၏။ မင်းသားလည်း ဝါးကြည့်ရာ အလွန်ခါးသဖြင့် ထွေးထုတ် ပစ်လိုက်၏။ ထို့နောက် မင်းသားသည် ဆရာရသေ့ “ဤတမာရွက်သည် အလွန်ခါး၏။ ယခု ငယ်စဉ် ကပင် ဤမျှလောက် ခါးနေလျှင် ကြီးလာသောအခါ ပို၍ပင်ခါးလိမ့်မည်၊ ကြီးလာ သောအခါ လူအများ ကို ဒုက္ခပေးလိမ့်မည်” ဟုလျှောက်တင်၍ တမာပင်ကို နုတ်ယူ၍ အဝေးသို့ ပစ်လိုက်၏။ ထိုအခါ၌ ဆရာရသေ့သည် “မင်းသား သင်သည် ဤတမာပင်နှင့်တူ၏။ သင်သည် ငယ်စဉ် ကလေးဘဝကပင် ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်၏။ သင်ကြီးလာ၍ မင်းဖြစ်လာသောအခါ လူအများ ကို ဒုက္ခပေးလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ၌ သင်သည် တမာပင်ကိုနုတ်၍ ပစ်သကဲ့သို့သင်ကိုလည်း တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ် ကြလိမ့်မည်” ။ ထို့ကြောင့် သင်သည် ယနေ့မှစ၍ - ခန္တီ ဟူသော သူတစ်ပါး တို့၏ မိမိအပေါ်ပြုအပ်သော မိမိ မကြိုက်သည်တို့ကို သည်းခံခြင်းတရား၊ မေတ္တာဟူသော သူတစ်ပါး ကောင်းကျိုးလိုလားခြင်းတရား၊ ကရုဏာ - ဟူသော ကိုယ်ချင်းစာတရားတို့ကို ကျင့်ဆောင် ပါလော့ဟု ဆုံးမလေ၏။ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော မင်းသားသည်လည်း ရှင်ရသေ့၏ ဆုံးမ စကားကို လိုက်နာ၍ နောင်အခါ၌ ဘုရင်ဖြစ်လာလေ၏။ ထိုကဲ့သို့ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်လာ ရခြင်းသည် ကလေးဘဝမှ ဆရာကောင်းနှင့်တွေ့၍ ဆုံးမသွန်သင်ခဲ့ကြ သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်များကို ငယ်စဉ်မှစ၍ ယဉ်ကျေးလိမ္မာစာပေများ သင်ကြား ပေး၍ ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်ဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်စေရန် သင်ကြားပေးရပါမည်။ လူသားချင်း စာနာ နားလည်မှု၊ သည်းခံမှု၊ ခွင့်လွှတ်မှုစသော အလေ့အကျင့်များသည် ကိုယ်ကျင့် တရားမြှင့်တင်ရေးတွင် မသိမဖြစ် မလိုက်နာ၍ မဖြစ်သော အရာများဖြစ်ပါသည်။ ထိုအလေ့အကျင့်များကို ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများတွင် ဆရာများကိုယ်တိုင် လိုက်နာကျင့်သုံး ကြပြီး ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းသူ သင်တန်းသားများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပါသည်။ ထို့ပြင် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများတွင် မိဘနှင့်သားသမီး၊ ဆရာနှင့်တပည့်၊ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား စသည်တို့ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးများရရှိနိုင်ရန် လိုက်နာကျင့်သုံးသင့်သည် အချက်များကိုလည်းသင်ကြားပေးပါသည်။ ထိုအချက်အလက်များ ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြမည်ဆိုလျှင် မလိုလာအပ်သော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်မလာစေရန်

တားဆီးပြီးဖြစ်ပြီး အေးချမ်းသာယာသော ပတ်ဝန်းကျင်ကို တည်ဆောက်ပြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများတွင် ငါးပါးသီလ၊ မင်္ဂလသုတ်၊ သိင်္ဂီလသုတ်တို့ကို နားလည်အောင် ရှင်းပြ၍ သင်ကြားပေးခြင်း၊ လက်တွေ့လေ့ကျင့်ပေးခြင်း၊ ဆုပေး ဒဏ်ပေး စနစ်ကို ကျင့်သုံးပေးခြင်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားများကို လက်တွေ့ဘဝနှင့်နှိုင်းယှဉ်၍ သင်ကြားပေးခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ကလေးတို့သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အနှစ်သာရကို မြည်းစမ်းခွင့်ရရှိကြပြီး လက်တွေ့ဘဝတွင်လည်း သုစရိတရပ်ဝန်း၏ တန်းဖိုး၊ သုစရိတရပ်ဝန်း၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု အရသာကို ခံစားကြရပြီး ကလေးများ၏ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရေးတွင် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် အကျိုးများစွာရှိကြောင်း သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ သုတေသနနည်းလမ်း

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၏ ကလေးများအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ လေ့လာခြင်း ဟူသော ဤစာတမ်းကို မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းဖွင့်လှစ်ရာ ဌာန(၅)ခုရှိ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ (၅၀)ဦး၊ ဆရာ၊ဆရာမများ(၂၅)ဦး၊ မိဘများ(၂၅)ဦးကို ဆာပေးမေးခွန်းများ ပေး၍ ဖြေကြားစေခြင်း၊ အင်တာဗျူးခြင်း များပြုလုပ်၍ အချက်အလက်စုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ အင်တာဗျူးရာတွင် ကျောင်းသားကျောင်းသူ(၁၀)ဦး၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ(၁၀)ဦးနှင့် မိဘများ (၁၀)ဦးကို မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့်မိဘများကိုပါ စစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်း၊ အင်တာဗျူးမေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်းသည် ကလေးများဖြေ ကြားသော အဖြေများ သည် မှန်ကန် မှုရှိ၊ မရှိ ချိန်ဆနိုင်ရန်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ အရေအတွက်ဆိုင်ရာ သုတေသနနည်းလမ်း အတွက် ဆာပေးမေးခွန်းများကို အသုံးပြုခဲ့ပြီး၊ အရည်သွေးဆိုင်ရာ နည်းလမ်း အတွက် အင်တာ ဗျူးမေးခွန်းများကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

ရလဒ်များနှင့်ဆွေးနွေးတင်ပြချက်

အချက်အလက်များစုဆောင်းရာတွင် ဤစာတမ်းခေါင်းစဉ်နှင့်ကိုက်ညီသော အချက်အလက်များ ရရှိစေရန်အတွက် ဆာပေးမေးခွန်းများကို ငါးပါးသီလ၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရား(၄)ပါး၊ မင်္ဂလာတရားများကို အခြေခံ၍ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ထိုရလဒ်များကို ကိုယ်အမူအရာလိမ္မာယဉ်ကျေးမှု၊ နှုတ်အမူအရာလိမ္မာ ယဉ်ကျေးမှု၊ စိတ်အမူအရာ လိမ္မာယဉ်ကျေးမှုဟူသော စံ သုံးခုဖြင့် ချိန်ဆ အကဲဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချက် အလက်များကို ပိုမိုခိုင်လုံစေရန် နှင့် ချိန်ဆနိုင်ရန် အင်တာဗျူးခြင်းဖြင့် အရည်သွေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို စုဆောင်းခဲ့ပါသည်။ ဆာပေးမေးခွန်းများ၏ အနှစ်ချုပ် ရလဒ်ဇယား များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

ကလေးများ၏ ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာ စစ်တမ်းရလဒ်အနှစ်ချုပ်

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းမတက်မီ ကိုယ်နှုတ်၊စိတ်အမူအရာ အခြေနေ	လုံးဝမယဉ်ကျေးပါ (၃၁)ကြိမ် ၆၂%	တစ်ခါတစ်ရံ (၁၀၃)ကြိမ် ၂၀၆%	မကြာခဏ (၃၂)ကြိမ် ၆၄%	အမြဲတမ်း (၈၄)ကြိမ် ၁၆၈%
ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းတက်ပြီး နောက်ကိုယ်နှုတ်၊စိတ်အမူအရာ အခြေနေ	လုံးဝမယဉ်ကျေးပါ (၁၃)ကြိမ် ၂၆%	တစ်ခါတစ်ရံ (၇၄)ကြိမ် ၁၄၈%	မကြာခဏ (၄၉)ကြိမ် ၉၈%	အမြဲတမ်း (၁၆၄)ကြိမ် ၃၂၈%

ဆရာများ၏ ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာ စစ်တမ်းရလဒ်အနှစ်ချုပ်

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ပြီးနောက်ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာ အခြေနေ	လုံးဝမယဉ်ကျေးပါ (၁၁)ကြိမ် ၄၄%	တစ်ခါတစ်ရံ (၄၂)ကြိမ် ၁၆၈%	မကြာခဏ (၃၈)ကြိမ် ၁၅၂%	အမြဲတမ်း (၁၀၉)ကြိမ် ၄၃၆%
--	-------------------------------------	---------------------------------	-----------------------------	--------------------------------

မိဘများ၏ ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာ စစ်တမ်းရလဒ်အနှစ်ချုပ်

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း မတက်မီကိုယ်နှုတ်၊စိတ် အခြေနေ	လုံးဝမယဉ်ကျေးပါ (၂၀)ကြိမ် ၈၂%	တစ်ခါတစ်ရံ (၂၀)ကြိမ် ၈၂%	မကြာခဏ (၂၂)ကြိမ် ၉၁%	အမြဲတမ်း (၁၀)ကြိမ် ၄၁%
ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ပြီးနောက်ကိုယ်နှုတ် စိတ်အမူအရာ အခြေနေ	လုံးဝမယဉ်ကျေးပါ	(၁၈)ကြိမ် ၇၃%	(၁၇)ကြိမ် ၇၀%	(၆၁)ကြိမ် ၂၅%

ကလေးများ၏ ဆာဗေးရလဒ်များ၌ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း မတက်မီတွင် ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ လုံးဝလိမ္မာယဉ်ကျေးမှုမရှိခြင်းသည် (၆၂%)ရှိသော်လည်း သင်တန်းတက် ပြီးသော အခါ (၂၆%) သာရှိတော့သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ဆရာများ၏ ဆာဗေးရလဒ်များ၌ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ပြီးနောက် ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ လုံးဝလိမ္မာယဉ်ကျေးမှု မရှိခြင်းသည် (၄၄%)ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ မိဘများ၏ ဆာဗေးရလဒ်များ၌ ယဉ်ကျေး လိမ္မာ သင်တန်း မတက်မီတွင် ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ လုံးဝလိမ္မာယဉ်ကျေးမှု မရှိခြင်းသည် (၈၂%)ရှိသော်လည်း သင်တန်းတက် ပြီးသောအခါ (၀%) သာရှိတော့သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုအချက်များကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကလေးများသည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းတက်ပြီးသော အခါ ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ သိသိသာသာ လိမ္မာ ယဉ်ကျေးသွားသည်ကို သိရှိနိုင်ပါသည်။ မိဘများ၏ ဆာဗေးအဖြေများတွင် လုံးဝမယဉ်ကျေး သောသူဟူ၍ မရှိရခြင်းမှာ မိမိ ရင်သွေးငယ်များဖြစ်သောကြောင့် ချစ်အားပို၍ အပြစ်မမြင် နိုင်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကလေးများ၊ ဆရာများ၊ မိဘများ၏ သုံးခုလုံးကိုချိန်ဆ ကြည့်လျှင် အပြုသဘောဆောင်သော ကိုယ်ကျင့်တရားများ တိုးတက်လာ သည် ကိုတွေ့ရ ပါသည်။

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းမတက်မီတွင် ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာ အမြဲတမ်း လိမ္မာယဉ်ကျေးသော ကလေးများသည် (၁၆၈%)ရှိသော်လည်း သင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ (၃၂၈%) အထိ တိုးတက်လာသည်ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ် မြင်တွေ့ရပါသည်။ ဆရာများ၏ ဆာဗေးအဖြေများတွင် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ ကလေးများ၏ ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ အမြဲတမ်း လိမ္မာယဉ်ကျေးလာသည်ဟု ဖြေဆိုထားခြင်းသည်(၄၃၆%)ရှိ ပါသည်။ မိဘများ၏ ဆာဗေးအဖြေများတွင်လည်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းမတက်မီတွင် ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ လုံးဝလိမ္မာယဉ်ကျေးမှုမရှိခြင်းသည် (၈၂%)ရှိသော်လည်း သင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ (၂၆%) သာရှိတော့သည်ကိုတွေ့ရသည်။

စိတ်အမူအရာ အမြဲတမ်း လိမ္မာ ယဉ်ကျေးသော ကလေးများသည် (၄၁%)ရှိ သော်လည်း သင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ (၂၅၂%) အထိရှိလာသည်ကို အားရကျေနပ်ဖွယ် တွေ့ရှိခဲ့ ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် ကလေးများ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူ အရာဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်ကျင့်တရားကောင်းမွန်စေရန် မြှင့်တင်ပေးမှုတွင် အထောက်အကူ ပြုကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများတွင် ငါးပါးသီလကို အခြေခံ၍ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ မေတ္တာတရားထားတတ်ကြရန် အထူးသင်ကြားပေးသည့်အပြင် လူဥပ ဒေခေါ် မင်္ဂလာတရား တော်များ၊ ကျင့်သုံးစရာဝတ်များဖြစ်သော သိင်္ဂီလသုတ်လာ တရားတော်များကို စနစ်တကျ လေ့ ကျင့်သင်ကြားပေးထားသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ စာရိတ္တပိုင်း ကောင်းမွန်လာသည်ဟု ယူဆ၍ ရပါသည်။ အင်တာဗျူးအဖြေများတွင်လည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိတာဝန်ယူမှု၊ မကောင်းသော လုပ်ရပ်များကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်မှု၊ အမှိုက်များကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်မှု၊ မိဘများကို ကူညီလုပ်ကိုင် ပေးမှု၊ စာသင်ခန်းတွင်း သောက်ရေ စသည်တို့ကို မိမိဘာသာ တာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်မှု၊ စကားချို့ သာစွာ ပြောဆိုလာမှုတို့ကို ပြုလုပ်လာကြ ကြောင်းဖြေဆိုထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထိုအချက်အလက်များကို ထောက်ဆလျှင် ကလေးသူငယ်များသည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်ပြီးသောအခါ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူ အရာတို့ လိမ္မာယဉ်ကျေးလာကြသည်ကို ကျေနပ်ဖွယ် အဖြစ် တွေ့ရှိရပါသည်။

ကလေးများ၏ နေ့စဉ်ဘဝ နေထိုင်မှုတွင်လည်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်ခန်းစာများကို အသုံးပြုနေထိုင်ကြသည်ကိုလည်းတွေ့ရပါသည်။ ရွာထဲတွင် လေးခွဲဖြင့် ငှက်လိုက်ပစ်နေသော ကလေးငယ်သည် ထိုကဲ့သို့ လုံးဝမလုပ်တော့ခြင်း၊ ဆရာ၊ မိဘတို့၏ စကားကို နားထောင် လာခြင်း၊ ဆရာ၊ မိဘတို့ကို ရိုသေစွာ ဆက်ဆံကြခြင်း၊ ငါးပါးသီလစောင့်ထိန်းလာကြခြင်း၊ စကားကြမ်းတမ်းစွာ မပြောဆိုကြခြင်း၊ အကူညီလိုအပ်သူများကို ကူညီပေးခြင်း၊ ဆုရရှိသူများ အပေါ် မနာလိုခြင်းမရှိဘဲ ကြိုးစား၍ ဆုရရှိခြင်းဖြစ်သည်ဟု အမှန်တိုင်းမြင်နိုင်ခြင်းထိ အဆင့်မြင့်မြင့် စိတ်ထားများကို ထားနိုင်လာကြခြင်း စသည်တို့ကို လက်တွေ့ဘဝတွင် အသုံးပြုနေကြသည်ကိုလည်းတွေ့ရပါသည်။ ဆရာများ၏ အင်တာဗျူးအဖြေများတွင် ကလေး များသည် သင်တန်းမှ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်ခန်းစာကို သင်ယူ၍ လက်တွေ့ဘဝတွင် မိမိကိုယ်တိုင် အသုံးပြုရုံမျှမဟုတ်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မိတ်ဆွေများကိုပါ ဤကဲ့သို့နေသင့်သည်စသည်ဖြင့် သင်

ကြားလမ်းညွှန်ပေးသူများရှိကြောင်းဖြေဆိုခဲ့ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ မိဘများ၏ အင်တာဗျူး အဖြေများတွင်လည်း အချို့သော ဘာသာရေးအလေ့ကျင့်ကောင်းများကို ကလေးများထံမှ ပြန်လည်သင်ယူရကြောင်း ဖြေဆိုထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ကလေးများ သည် ငါးပါးသီလုံခြုံလာခြင်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်တရားများ ကျင့်သုံးလာကြခြင်း၊ လူကြီးသူမ များကို ရိုသေလေးစားလာခြင်း၊ စကားကို သိမ်မွေ့ချိုသာစွာ ပြောဆိုကြခြင်းစသည်ဖြင့် ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်ခန်းစာများကို လက်တွေ့ဘဝတွင်လည်း လိုက်နာကျင့်သုံးလာကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါ သည်။ ထိုအကြောင်းရာတို့သည် အမွေလဠိရာဟုလောဝါဒသုတ်လာ မိမိသူတစ်ပါး မနှစ်သက်၊ သဘောမကျသော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ကို မပြုလုပ်ကြဘဲ မိမိသူတစ်ပါး နှစ်ဦးသား တို့ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ဖြစ်စေသော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာတို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံး ပြုလုပ်ကြခြင်းနှင့်လည်းကိုက်ညီပါသည်။

ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ခြင်းကြောင့်ရရှိလာသော အကျိုးတရားများသည် ကိုယ်အမူအရာယဉ်ကျေးလာခြင်း၊ နှုတ်အမူအရာယဉ်ကျေးခြင်း၊ စိတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေးခြင်း၊ ရဟန်းသံဃာတော်များနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံတတ်လာခြင်း၊ စကားကြမ်းတမ်းစွာ ပြောဆိုမှု မရှိတော့ခြင်း၊ မိဘဆရာတို့၏ ဆုံးမစကားများကို လေးစားစွာ နားထောင်တတ်လာခြင်း၊ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာတတ်လာခြင်း၊ လိမ်ညာမှု နည်းပါးလာခြင်းတို့ဖြစ်သည်ဟု ယေဘုယျ ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတစ်ခုသည် နေရာဒေသ ကြမ်းတမ်းသော ပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်၍ ကလေးများသည် သင်တန်းမတက်မီတွင် စကားပြော အလွန်ကြမ်းတမ်း ကြောင်း သင်တန်းနည်းပြဆရာများမှ ပြောကြားခဲ့သည်။ ကလေးများ ကိုယ်တိုင်သည်လည်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ နှုတ်အမူအရာ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့လာကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့သည် ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုအချက်သည် ဝစီဒန္တ - နှုတ်အမူအရာ လိမ္မာယဉ်ကျေး လာခြင်းဟူသော ဗုဒ္ဓစာပေနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိပါသည်။ ကလေးတစ်ဦးသည် မိမိ၏ မိခင်ကို အလွန်မုန်းတီးသော်လည်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းတက်ပြီးသောအခါ မိခင်တစ်ဦး၏ ကျေးဇူး တရားကို နားလည်လာပြီး ငိုကြွေး တောင်းပန်ကာ မိခင်ကို ကောင်းစွာပြုစု လုပ်ကျွေးသွား ကြောင်း ဆရာများ၏ အင်တာဗျူး ရလဒ်များတွင် တွေ့ရှိရသည်။ သင်တန်းတွင် မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာနံ - မိဘကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းသည် မင်္ဂလာတရား

တစ်ပါးဖြစ်ကြောင်းနှင့် မိဘတို့၏ ကျေးဇူးတရားများကို ဇာတက၊ သုတ္တန်တို့နှင့်သေခြာ ရှင်းပြ ကြပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မိဘကျေးဇူး တရားကို နားလည်လာခြင်းသည်လည်း ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်းတက်ခြင်းကြောင့် ရရှိသော အကျိုးတရားများပင်ဖြစ်ပါသည်။ အနှစ်ချုပ်အား ဖြင့် ဓမ္မောဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ - တရားကို စောင့်သောသူကို တရားမှပြန်စောင့်ရှောက်သည် ဟူသော ဘုရားရှင်၏ အဆုံးမအတိုင်း တရားတော်တို့သည် မိမိတို့ကျင့်နိုင်သလောက် မိမိတို့ အတွက် အကျိုးတရားများ ရရှိကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းသော အရပ်သည် အေးချမ်းသာယာသော အကျိုးတရားကို လက်တွေ့ခံစားရမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါ သည်။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားများ ကျင့်သုံးသော ရပ်ဝန်းသည် သာယာပျော်ရွှင်စရာကောင်းပြီး နေချင်စရာကောင်းပါသည်။ မင်္ဂလာတရားတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးသော သူတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်သည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးတရားများစွာ ရရှိနိုင်ပြီး ဆရာနှင့်တပည့်၊ မိဘနှင့်သားသမီး၊ လုပ်ငန်းရှင်နှင့်အလုပ်သမား ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးများ ရရှိကြမည် မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အကျိုးတရားများသည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း တက်လိုက်ရခြင်းကြောင့် ရရှိနိုင်သော အကျိုးတရားများပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်အရ လူသားတစ်ဦး၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ဉာဏ်ရည်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုတစ်ခုတည်းဖြင့် မပြည့်စုံနိုင်ဘဲ ကိုယ်ကျင့်တရား (Sīla)၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တည်ငြိမ်မှု (Samādhi) နှင့် ဉာဏ်ပညာ (Paññā) တို့ကို ဟန်ချက်ညီညီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် လိုအပ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမများတွင် အလေးအနက်ထား ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးသူငယ်များ၏ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ သုံးသပ်ရာတွင် သီလကို အခြေခံသော ဘဝပညာရေးသည် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် **"သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ၊ သစိတ္တပရိယောဒပနံ"** ဟူသော သြဝါဒပါဠိမောက်တရားတော်ဖြင့် မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် စိတ်ကို သန့်ရှင်းစေခြင်းတို့ကို လူ့ဘဝဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၏ အခြေခံမူများအဖြစ် သွန်သင်ထားသည်။ ဤအခြေခံ သဘောတရားသည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် တိုက်ရိုက် ကိုက်ညီလျက်ရှိပြီး ကလေး သူငယ်များအား အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်သူများအဖြစ် ပြုစု

ပျိုးထောင်ပေးနိုင်သည့် ပညာရေး အခြေခံတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ငါးပါးသီလသည် ကလေးသူငယ်များ၏ နေ့စဉ် ၁၀ အပြုအမူကို လမ်းညွှန်ပေးသည့် အခြေခံကိုယ်ကျင့် တရား ဖြစ်သည်။ အသက်မသတ်ခြင်း၊ မခိုး ယူခြင်း၊ မလိမ်ညာခြင်း၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် မူးယစ်စေသော အရာများကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတို့သည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ယုံကြည်မှုနှင့် အပြန်အလှန် လေးစားမှုကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်သော အခြေခံကျင့်ဝတ်များဖြစ်သည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာ သင်တန်းများတွင် ဤသီလတရားများကို သင်ကြားပေးခြင်းအားဖြင့် ကလေးသူငယ်များသည် မိမိ၏ အပြုအမူကို ထိန်းကျောင်းနိုင်စွမ်း၊ တာဝန်ယူတတ်သော စိတ်ဓာတ်နှင့် လူမှုကျင့် ဝတ်များကို တဖြည်းဖြည်း ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ မင်္ဂလာသုတ်သည်လည်း လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါသော လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ မိဘကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်း၊ ဆရာသမားကို ရိုသေ လေးစားခြင်း၊ ပညာသင်ယူခြင်း၊ သည်းခံခြင်း၊ ကျေးဇူး တရားသိတတ်ခြင်းနှင့် ပညာရှိများကို မှီဝဲခြင်းတို့သည် ကလေးသူငယ်များ၏ ကိုယ်ရည် ကိုယ်သွေး ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော တန်ဖိုးများဖြစ်သည်။ ဤတန်ဖိုးများကို ငယ်ရွယ်စဉ်မှ စတင် လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးခြင်းသည် အနာဂတ်တွင် လူမှုတာဝန်ယူတတ်သော နိုင်ငံသားကောင်းများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် အထောက်အကူပြုနိုင်သည်။ ထို့ပြင် **သိင်္ဂီလောဝါဒသုတ်** တွင် မိဘနှင့် သားသမီး၊ ဆရာနှင့် တပည့်၊ မိတ်ဆွေနှင့် မိတ်ဆွေတို့အကြား လိုက်နာသင့်သော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည်။ ဤအဆုံးအမများသည် ကလေး သူငယ်များအား လူမှုဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်စေရန်၊ အပြန် အလှန်လေးစားမှုနှင့် တာဝန်ယူမှု ရှိစေရန် အထောက်အကူပြုသော ပညာရေး အခြေခံတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ သုံးသပ်လျှင် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် ဘာသာရေး အသိပညာပေးရုံမျှသာ မဟုတ်ဘဲ **Character Formation** နှင့် **Value Education** ကို ပေါင်းစပ်ဖော်ဆောင်ပေးသော ပညာရေးစနစ်တစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ သင်တန်းတွင် သင်ကြားသော မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာနှင့် ဥပေက္ခာတရားများသည် ကလေးသူငယ်များ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တည်ငြိမ်မှု၊ အခြားသူများအပေါ် စာနာနားလည်မှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လိုစိတ်တို့ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။ ထို့ပြင် ဤတန်ဖိုးများသည် မိသားစု၊ ကျောင်းနှင့် လူမှုအသိုင်း

အဝိုင်းအတွင်း သဟဇာတဖြစ်သော ဆက်ဆံရေးကို တည်ဆောက် ပေးနိုင်သည့် အခြေခံ ကျင့်ဝတ်များလည်း ဖြစ်သည်။ ဤသုတေသနတွင် သုံးသပ်ထားသော ယခင်သုတေသနများ၏ တွေ့ရှိချက်များအရလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေပြု ကိုယ်ကျင့်တရား ပညာရေးသည် ကလေး သူငယ်များ၏ စည်းကမ်းလိုက်နာမှု၊ ရိုသေလေးစားမှု၊ လူမှုတာဝန်ယူမှု၊ ကျေးဇူးတရား သိတတ်မှုနှင့် အများအကျိုးဆောင်ရွက်လိုစိတ်တို့ကို တိုးတက်စေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဤတွေ့ရှိချက်များသည် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ အခြေခံသဘောတရားများနှင့် ကိုက်ညီနေပြီး ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်းများ၏ ထိရောက်မှုကိုလည်း ပိုမိုခိုင်မာစေသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဝါဒအမြင်အရ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် ကလေးသူငယ်များအား ကိုယ်ကျင့် တရားကောင်းမွန် သူများ၊ စည်းကမ်းရှိသူများ၊ မေတ္တာတရားပြည့်ဝသူများနှင့် လူမှုတာဝန်ယူ တတ်သော နိုင်ငံသား များအဖြစ် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးနိုင်သည့် အရေးပါသော ပညာရေး အစီအစဉ် တစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်နိုင်သည်။ ဤသင်တန်းများကို မိသားစု၊ ကျောင်းနှင့် သာသနာရေး အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်း၍ ဆက်လက်မြှင့်တင်ဖော်ဆောင်နိုင်ပါက ငြိမ်းချမ်း၍ ယဉ်ကျေး သော လူ့အဖွဲ့ အစည်းတစ်ရပ် တည်ဆောက်ရာတွင် အထောက်အကူများစွာ ပေးစွမ်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဤသုတေသနသည် **"ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၏ ကလေးသူငယ်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ဗုဒ္ဓဝါဒရှုထောင့်မှ လေ့လာစမ်းစစ်ခြင်း"** ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများမှ ကလေးသူငယ်များ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာများ၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် နေ့စဉ်ဘဝအပြုအမူများအပေါ် မည်သို့သော သက်ရောက်မှုများရှိသည်ကို ဗုဒ္ဓစာပေများ၊ ယခင်သုတေသနများနှင့် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုရလဒ်များကို ပေါင်းစပ်သုံးသပ်၍ လေ့လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုမှ ရရှိသော စစ်တမ်းနှင့် အင်တာဗျူး ရလဒ်များအရ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ရောက်ပြီးနောက် ကလေးသူငယ်များ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာများသည် ယခင်ကထက် သိသိသာသာ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အထူးသဖြင့် ရိုသေလေးစားတတ်မှု၊ မိဘဆရာများ၏ အဆုံးအမကို လက်ခံနာယူတတ်မှု၊ စကားပြောဆိုရာတွင် သိမ်မွေ့ချိုသာလာမှု၊ စည်းကမ်းလိုက်နာတတ်မှု၊ အခြားသူများကို ကူညီလိုစိတ်၊ မေတ္တာနှင့် ကရုဏာစိတ်များ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာကြောင်း

ကလေးများ၊ ဆရာများနှင့် မိဘများ၏ အမြင်များတွင် တူညီစွာ ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ကလေးများသည် သင်ကြားခဲ့သော ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်ခန်းစာများကို စာသင်ခန်း အတွင်းသာမက နေ့စဉ်ဘဝတွင် လည်း လက်တွေ့ကျင့်သုံးလာကြပြီး အမှိုက်များကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များကို မညှဉ်းပန်းခြင်း၊ မိဘကို ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခြင်း၊ လူကြီး သူမများကို ရိုသေလေးစားခြင်း၊ ငါးပါးသီလကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းလာခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိရ သည်။

ယင်းတွေ့ရှိချက်များသည် ဗုဒ္ဓဝါဒတွင် ဖော်ပြထားသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဟူသော သုံးပညာအခြေခံနှင့် မင်္ဂလာသုတ်၊ သိင်္ဂီလောဝါဒသုတ်၊ အဗ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ် စသော သုတ္တန်များ၏ အဆုံးအမများနှင့် ကိုက်ညီလျက်ရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သည် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်သုံးပါးကို သန့်ရှင်းစွာ ထိန်းသိမ်းကျင့်သုံးခြင်းသည် လူတစ်ဦး၏ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၏ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေကြောင်း ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများတွင်လည်း ငါးပါးသီလ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါး၊ မင်္ဂလာ တရားတော်များနှင့် လူ့ကျင့်ဝတ်များကို အခြေခံသင်ကြားပေးသောကြောင့် ကလေးများ ၏ အပြုအမူပြောင်းလဲမှုများသည် ဗုဒ္ဓစာပေအခြေခံ သဘောတရားများနှင့် အပြည့် အဝ ကိုက်ညီ နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့အပြင် ဤသုတေသနရလဒ်များသည် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံနှင့် အခြားဗုဒ္ဓဘာသာအခြေပြု ကိုယ်ကျင့်တရားပညာရေးဆိုင်ရာ ယခင်သုတေသနများ၏ တွေ့ရှိချက်များနှင့်လည်း များစွာတူညီမှုရှိသည်။ ယခင်သုတေသနများတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအခြေပြု ပညာရေးသည် ကလေး သူငယ်များ၏ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးရေး၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာတည်ငြိမ်မှု၊ လူမှုဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်မှုနှင့် တာဝန်ယူစိတ်များကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသကဲ့သို့၊ ဤသုတေ သနတွင်လည်း ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းတက်ရောက်သော ကလေးများသည် အကျင့်စာရိတ္တ၊ စည်းကမ်း လိုက်နာမှုနှင့် လူမှုရေးတာဝန်ယူမှုတို့တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်လာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အင်တာ ဗျူး ရလဒ်များမှလည်း စာသင်ခန်းအတွင်း၌သာမက မိသားစုနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း အတွင်း ပါ အပြုသဘောဆောင်သော ပြောင်းလဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း သိရှိရသည်။ အချို့ကလေး

များသည် မိဘများ၏ ကျေးဇူးတရားကို နားလည်လာပြီး မိဘကို ပြန်လည် ရိုသေ ပြုစုလာကြခြင်း၊ မိတ်ဆွေများကို ယဉ်ကျေးလိမ္မာစွာ ဆက်ဆံတတ်လာခြင်း၊ မကောင်းသော အပြုအမူများကို ရှောင်ကြဉ်တတ်လာခြင်းတို့သည် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်း၏ ထင်ရှားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ထို့ပြင် အချို့မိဘများကပင် မိမိတို့၏ သားသမီးများထံမှ ဘာသာရေးအလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ပြန်လည်သင်ယူရကြောင်း ဖြေဆိုထားခြင်းမှာ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုသည် ကလေးတစ်ဦး တည်းတွင်သာ မကန့်သတ်ဘဲ မိသားစုနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းသို့ပါ တိုးချဲ့သက်ရောက်နိုင် ကြောင်း ပြသနေသည်။ အနှစ်ချုပ်အားဖြင့် ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းများသည် ဗုဒ္ဓဝါဒအခြေခံ ကိုယ်ကျင့်တရားပညာရေးကို ထိရောက်စွာ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်သည့် ပညာရေးအစီအစဉ် တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကလေးသူငယ်များ၏ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမူအရာများကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းများ ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခြင်း၊ မိသားစုနှင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း သဟဇာတဖြစ်သော ဆက်ဆံရေးများ တည်ဆောက်ပေးခြင်းတို့တွင် အရေးပါသော အခန်း ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ကြောင်း ဤသုတေသနက အခိုင်အမာ ဖော်ပြနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ယဉ်ကျေး လိမ္မာသင်တန်းများကို ကျောင်းများ၊ ဘုန်းတော်ကြီးသင်ပညာရေးကျောင်းများ၊ ဓမ္မာရုံများနှင့် ဒေသအခြေပြု ကလေးသူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များတွင် ပိုမိုစနစ်တကျ ဖွံ့ဖြိုးတိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ပေးမည်ဆိုပါက အနာဂတ်မျိုးဆက်သစ်များ၏ စာရိတ္တဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်း၍ တာဝန်ယူတတ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းတည်ဆောက်ရေးအတွက် အထောက်အကူ များစွာ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကောက်ချက်ချနိုင်သည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်းများနှင့် ဆက်စပ်စာအုပ်စာပေများ

- ၁။ ဒီဃာနိကာယ၊ သုတ္တန္တပိဋက၊ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂပါဠိ၊ သောဏဒန္တသုတ္တံ။
- ၂။ မဇ္ဈိမနိကာယ၊ သုတ္တန္တပိဋက၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိ၊ အမ္မလဋ္ဌိရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ။
- ၃။ မဇ္ဈိမနိကာယ၊ သုတ္တန္တပိဋက၊ ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ဒန္တဘူမိသုတ္တံ။
- ၄။ ခုဒ္ဒကနိကာယ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထု။
- ၅။ ခုဒ္ဒကနိကာယ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထု။
- ၆။ ခုဒ္ဒကနိကာယ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ အနာထပိဏ္ဍိက ကာလပုတ္တကာလဝတ္ထု။
- ၇။ ခုဒ္ဒကနိကာယ၊ ဇာတကဋ္ဌကထာ၊ ဧကပဏ္ဏကဇာတက။
- ၈။ လောကနီတိအဖွင့်အကျယ်လက်စွဲကျမ်း။
- ၉။ မြန်မာနိုင်ငံ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ပညာရေးသမိုင်း၊ ဦးသန်းထွတ်(၁၉၈၀)။
- ၁၀။ ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာစာပေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ဒေါက်တာချိုချိုတင့်(၂၀၁၂)။
- ၁၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှုသင်ခန်းစာ၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊(၂၀၁၆)။
- ၁၂။ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်စရာ၊အရှင်အာစာရာလင်္ကာရ(၂၀၁၂)
- ၁၃။ သစ္စာဝေရဂူ ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်ခန်းစာ(တတိယဆင့်)(၂၀၀၅)
- ၁၄။ အခြေပြု မင်္ဂလာသုတ်၊ ဦးဇနကာဘိဝံသ(၁၃၆၂)။
- ၁၅။ စိတ်ပညာနှင့်ကိုယ်ကျင့်တရား၊ ဦးအေးမောင်(၁၉၉၈)

ယခင်သုတေသနစာတမ်း

၁၆။ Huu Trieu Em Nguyen (၂၀၂၀)၊ *The perspective of human morality in Buddhist thoughts and its impactions for the current Vietnamese education.*